

*Робоча програма
навчальної дисципліни*

Аудіоподкастинг

K a r a z i n M e d i a T o p o s G r o u p 2 0 1 9

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 2019 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

АУДІОПОДКАСТИНГ

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

галузь знань 06 – «Журналістика»

спеціальність 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

вид дисципліни за вибором

факультет Соціологічний

2019 / 2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

26 червня 2019 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Носков В. А., старший викладач кафедри медіакомунікацій;
Подорожко А. В., старший викладач кафедри
медіакомунікацій

Протокол від 20 червня 2019 року № 6

Завідувач кафедри медіакомунікацій

_____ Л. В. Стародубцева

Програму погоджено науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 25 червня 2019 року № 9

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Ю. Г. Сорока

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аудіоподкастинг» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 061 – «Журналістика» освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: визначення особливостей саунд-арту та аудіоподкастингу в системі цифрових медіа; ознайомлення студентів з культурою мови, акторською подачею матеріалу, прийомами публічних виступів в аудіоподкастингу; формування практичних вмій щодо створення саунд-арт-проектів та аудіоподкастів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: ознайомлення студентів із технологіями саунд-арту аудіоподкастингу, історією розвитку і сучасним станом аудіоподкастингу; оволодіння культурою мови в медіа, отримання практичних навичок роботи перед мікрофоном.

1.3. Кількість кредитів: 4 кредити

1.4. Загальна кількість годин: 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
8 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
88 год.	112 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання: ознайомлення студентів з нормами і правилами роботи у галузі саунд-арту, можливостями подкастера; отримання навичок мовлення в аудіоподкастингу; оволодіння майстерністю радіоведучого; отримання практичного досвіду роботи перед мікрофоном; оволодіння навичками створення власного саунд-арт проекту.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Саунд-арт

Тема 1. Саунд-арт: історичний контекст

Історичний контекст контексту розуміння мистецтва звуку від Піфагора до XXI ст. Ідеологічні погляди на мистецтво звуку, поява та розвиток музичних жанрів. Передумови виникнення аудіоподкастингу: від винаходу радіо до поширення в мережі Інтернет першого аудіоподкасту. Винайдення радіо та становлення радіомовлення. Перші радіопередачі за винаходом О. Попова, Г. Марконі. Радіопередачі в Америці та Європі на початку 20-х років XX століття. Історія українського радіо. Започаткування регулярного радіомовлення в Україні. Вихід в ефір Української радіомовної станції з Харкова. Перші радіогазети. Радіо тоталітарної епохи періоду існування Радянського союзу. Іномовлення Європи та Америки. Радіо як інформаційна зброя в роки Холодної війни. Зміна інформаційної ситуації після розпаду тоталітарної системи та підвищення критеріїв вимог до підготовки радіопередач. Радіо років незалежності Ужгородщини. Створення перших комерційних радіостанцій. Особливості нових форматів при переході радіостанцій в FM діапазон. Поява FM-радіостанцій. Нові можливості інтернет-радіо. Виникнення явища подкастингу, зокрема аудіоподкастів.

Тема 2. Технології саунд-арту

Вплив індустріальної революції та розвитку технологій на музику. Типи обладнання, технологій та технік для синтезу та запису звуку. Запис як один із перших кроків роботи зі звуком (запис голосу, шумів або музичного інструменту). Розуміння принципів запису звуку, типів обладнання запису та його процесу, комутація та ін. Аудіоподкастинг як новий етап розвитку радіожурналістики. Роль аудіоподкастингу в системі засобів масової комунікації. Сучасні проблеми у сфері функціонування радіомовлення в Україні. Принципи та функції діяльності радіоорганізацій в Україні, їх різновиди та характерні особливості. Функції аудіоподкастингу: інформаційна, громадське обговорення, функція спілкування, рекламна, мистецько-естетична, просвітницька, рекреативна. Поняття «форми мовлення», «форми радіопередачі», «форми радіопрограми». Формоутворювальні чинники. Класифікація інформаційних випусків за періодичністю, екстремністю виходу до ефіру. Нові можливості оперативного поширення інформаційних випусків новин за допомогою аудіоподкастингу. Викладення на інтернет-сайті інформаційного аудіоподкасту. Вимоги до оформлення анонсу тем, які порушуються в записаному аудіоподкасті.

Тема 3. Саунд-арт: знакові кейси

Будуть розглянуті найвідоміші твори саунд-арту XX та XXI ст. таких саунд-артистів як Джон Кейдж, П'єр Булез, Яніс Ксенакіс, Карлгайнци Штокгаузен та ін. Фактори технічного та творчого порядку. Мета і завдання вивчення цільової аудиторії радіостанції. Функції тематичних, форматних (нішевих) радіоканалів. Вивчення слухачької аудиторії для потреб рекламного ринку. Особливості інтернет-аудиторії аудіоподкастів. Сучасне радіомовлення і нова аудиторія: особливості контакту. Доставка аудіоматеріалу адресатові у самій технічній природі радіо – від комунікатора до радіослухача без посередника у будь-яку точку простору і у будь-який момент часу. Найвища у системі ЗМІ оперативність і можливість охоплення масової аудиторії. Надійність доставки («покриття території») та мінімізація зусиль аудиторії на доступ до інформації. Етапи сприйняття програм аудиторією: пошуковий, фоновий, вибірковий (селективний), зосереджений. Правильне визначення своєї аудиторної ніші, формування категорії слухачів з орієнтацією на дану станцію. Форми та методи вивчення радіоаудиторії. Рейтинг передачі.

Тема 4. Напрями звукового мистецтва

Саунд-арт як окремих напрям мистецтва. Саунд-арт як прикладне мистецтво та його використання у кінематографі, комп'ютерних іграх, інтерактивних медіаінсталяціях. Програми для редагування звукового файлу та створення аудіоконтенту, принципи багатосаровості, правильного балансу між усіма верствами звуків, введення в просторове звучання, спектральний та музичний баланс. Технічні моменти запису репортажу. Робота з мікрофоном в «полі» і в студії, сторонні звуки. Запис шумів. Опрацювання звукових записів під час укладання сценарію матеріалу або передачі. Оформлення сценарію. Принципові відмінності прямого ефіру і передачі в запису. Загальні відомості про монтаж. Види монтажу. Поняття про звук і сприйняття звуків, музики радіослухачем з ефіру. Природні та штучні звуки. Планування монтажного процесу. Вибір найяскравіших і найважливіших звукових записів для створення цікавої програми. Якість звуку записаних інтерв'ю та шумів. Мікшування голосу, музики та шумових фонів. Технічні параметри збереження звукових файлів. Робота зі звукорежисером. Неординарні пошуки для створення звукових образів, ілюстрацій при розповіді. Відмінність професії режисера радіо і звукорежисера. Правила роботи з мікрофоном. Інструментарій аудіоподкастингу для роботи прес-служб, прес-центрів державних та приватних установ, громадських і політичних організацій. Продюсування виготовлення, запису і публікації аудіоподкастів. Переваги створення постійної авторської подкаст-стрічки з постійним оновленням аудіоблогу. Просування аудіоподкастів на різних інформаційних платформах та в соціальних мережах.

Розділ 2. Мова і медіа

Тема 1. Риторика і медіа

Історія риторики. Logos. Слово. Мова. Мовлення. Поняття. Думка. Розум. Монолог і діалог. Риторика і культура мови. Літературна мова. Техніка мови. Стиль вимови і мова руху тіла. Загальна характеристика лінгвістичної риторики. Загальна характеристика аргументативної риторики. Основні закономірності риторики. Закон ступеневої послідовності. Винайдення задуму, ідеї, мети (інвенція). Добір і розташування відповідного матеріалу (диспозиція). Втілення змісту у мовні форми вираження (елокуція і елоквенція). Тренування оперативної пам'яті, запам'ятовування (меморія). Виступ, публічне виголошення промови (акція). Самоаналіз успіхів та невдач (релаксація). Медіариторика як засіб ефективного спілкування з суспільством у всіх можливих життєвих комунікаціях. Розвиток риторики від стародавніх часів до сьогодення. Зміст, мета і завдання медіариторики на сучасному етапі. Риторика в аудіоподкастингу.

Тема 2. Риторика як мистецтво публічних виступів в аудіоподкастингу

Підготовка до публічного виступу. Етапи підготовки до публічного виступу. Концепція. Пошук джерел знаходження матеріалу. Вибір матеріалу. Зміст. Аргументація й критика. Види аргументів. Критичне осмислення. Вступ до промови. Способи подання матеріалу. Завершення промови. Способи запам'ятовування промови. Невербальні засоби оратора. Моделювання аудиторії аудіоподкасту. Розуміння предмета мовлення у слухачів. Стратегія виступу. Тактичні прийоми і засоби. Аналіз публічного виступу. Прийоми зацікавлення аудиторії. Мовленнєвий закон. Культура мовлення зростає по висхідній лінії від орфографічно-пунктуаційної грамотності (правильності) до стилістичної виразності, стильової доцільності, далі до комунікативної оптимальності і художньої майстерності.

Тема 3. Риторика в сучасних засобах аудіокомунікації

Особливості мовлення в аудіоподкастах. Прийоми публічних виступів у медіапросторі. Основні прийоми майстерності ведучого аудіоподкасту. Теорія та практика розвитку навичок вільного мовного існування в різних жанрах журналістики. Акторська подача матеріалу. Закадровий текст. Публічні виступи. Аудіоетюди. Техніка мови. Робота з

артикуляцією. Діафрагмальне дихання. Безшумний добір повітря. Демонстрація звучання в трьох регістрах при фізичному навантаженні.

Тема 4. Основні прийоми читання публіцистичного тексту

Прийоми читання публіцистичного тексту. Голосові вправи на темпоритм. Класичний гекзаметр. Мовні такти. Логічний наголос. Донесення інформації до слухача. Читання інформаційного тексту перед мікрофоном. Робота з мікрофоном. Прийоми читання публіцистики. Розуміння вимог жанру. Різниця між інформаційним і художнім мовленням. Інтенаційні особливості того чи іншого жанру. Практичні навички роботи перед мікрофоном.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п. с.	лаб.	інд.	с. р.		л	п. с.	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Саунд-арт												
Разом за розділом 1	60	4	12	–	–	44	60	2	2	–	–	56
Розділ 2. Мова і медіа												
Разом за розділом 2	60	4	12	–	–	44	60	2	2	–	–	56
Усього годин	120	8	24	0	0	88	120	4	4	0	0	112

4. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
Розділ 1. Саунд-арт		12	2
1	Саунд-арт: історичний контекст	2	–
2	Технології саунд-арту	4	2
3	Саунд-арт: знакові кейси	4	–
4	Напрями звукового мистецтва	2	–
Розділ 2. Мова і медіа		12	2
1	Риторика як мистецтво публічних виступів в аудіоподкастингу	2	–
2	Особливості мовлення в аудіоподкастах	4	2
3	Форми мовленнєвого впливу і образ оратора	2	–
4	Риторика в сучасних засобах аудіокомунікацій	4	–
Разом		24	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Розділ 1. Саунд-арт	44	56
	Створити саунд-арт-композицію як окремих творів мистецтва. Приклади: https://www.youtube.com/watch?v=PIOc5QyNIZ8 https://www.youtube.com/watch?v=hgi5EfGH_DE https://www.youtube.com/watch?v=ppfSPzbAQYc		
	Розділ 1. Мова і медіа	44	56
2	Підготувати і записати аудіоподкаст, продемонструвавши засвоєння прийомів мовної майстерності		
	Разом	88	112

6. Індивідуальні завдання

За дисципліною «Аудіоподкастинг» індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи контролю

Поточний контроль: усні опитування на заняттях за контрольними програмними питаннями поточної та попередніх тем; мікроконтрольні роботи, які проводяться на початку заняття; оцінювання ступеню активності студентів та якості їх відповідей на заняттях; тестові завдання.

Контроль виконання самостійних робіт: перевірка виконання творчих завдань (усна доповідь, есе, індивідуальні та колективні аудіопроєкти та мультимедійні презентації).

Підсумковий контроль (залік): перевірка рівня засвоєння студентами теоретичного та практичного навчального матеріалу в цілому; вміння студента використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Залік	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Разом		
Тема 1–4	Тема 1–4	60	40	100
30	30			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

Розділ 1. Саунд-арт

1. Горохов А. Музпросвет. Москва : Флюид/FreeFly, 2010. 528 с.
2. Деникин А. А. Звуковой дизайн в видеоиграх. Технологии «игрового» аудио для непрограммистов. Литрес, 2017. 698 с.
3. Лизанчук В. В. Радіожурналістика : засади функціонування : підручник для студ. вищ. закл. освіти, що навчаються за спец. «Журналістика» / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка, Академія наук вищої школи України. Львів, 2000. 365 с.
4. Обрист Х. У. Краткая история новой музыки / пер. с англ. С. Кузнецовой. Москва : Ад Маргинем Пресс, 2015. 279 с.
5. Пархоменко Я. А., Луговцев А. Ю. Звуковой аспект дизайна фантастических объектов в произведениях конвергентной 3D-анимации, кино и интерактивных средах. Москва : Эйдос, 2017. 131 с.
6. Росс А. Дальше – шум. Слушая XX век / пер. с англ. М. Калужского, А. Гиндиной. Москва : Астрель ; Corrus, 2012. 560 с.
7. Стракович Ю. В. Цифролюция. Что случилось с музыкой в XXI веке. Москва : Классика XXI, 2015. 368 с.
8. Уитт С. Как музыка стала свободной. Конец индустрии звукозаписи, технологический переворот и «нулевой пациент» пиратства / пер. с англ. А. Беяев. Москва : Белое яблоко, 2016. 304 с.
9. Lessig L. Free Culture : How Big Media Uses Technology and the Law to Lock Down Culture and Control Creativity. London : The Penguin Press, 2004. 270 p.
10. Viers R. The Sound Effects Bible: How to Create and Record Hollywood Style Sound Effects. San Francisco : Michael Wiese Productions, 2008. 326 p.
11. Whitaker J. Master Handbook of Audio Production. New York : McGraw-Hill/TAB Electronics, 2002. 420 p. (Digital Video and Audio).

Розділ 2. Мова і медіа

1. Анненкова И. В. Медиариторика : генезис, теория и методология, перспективы развития. Минск : Изд. Центр БДУ, 2014. 576 с.
2. Анненкова И. В. Риторика для журналистов : историко-культурный, теоретический и практический аспекты : учеб. пособие для студентов факультетов и отделений журналистики. 2-е изд., испр. и перераб. Москва : МедиаМир, 2013. 118 с.

3. Аристотель. Поэтика. Риторика / вступ. ст. Ю. С. Трохачева ; пер. с древнегреч. В. Аппельрота, Н. Платоновой. Санкт-Петербург : Азбука-классика, 2007. 346 с.
4. Вжешч Я. Л. Базові категорії медіалінгвістики : медіа-мова, медіа-дискурс, медіа-текст // Нова філологія. 2014, № 60. С. 23–27.
5. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ : Наукова думка, 2010. 432 с.
6. Водина Н. С., Иванова А. Ю., Ключев В. С. Культура устной и письменной речи делового человека : справочник-практикум / ред. И. М. Рожкова. 18-е изд. Москва : Флинта : Наука, 2012. 315 с.
7. Смелкова З. С., Ассуирова Л. В., Савова М. Р. Риторические основы журналистики : учеб. пособие. 5-е изд. Москва : Флинта : Наука, 2007. 319 с.
8. Трищук О. В., Фіголь Н. М. Словник помилкового слововживання в сучасних медіа / НТУУ «КПІ». Київ : Політехніка, 2015. 300 с.
9. Шахиджанян В. В. Учимся говорить публично. 4-е изд., испр. Москва : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2012. 477 с.
10. Язык средств массовой информации : учеб. пособие для вузов / Моск. гос. ун-т. им. М. В. Ломоносова, фил. фак. ; под ред. М. Н. Володиной. Москва : Академический Проект : Альма Матер, 2008. 758 с. (Gaudeamus).
11. Brooke C. G. *Lingua Fracta : Toward a Rhetoric of New Media*. New Jersey : Hampton Press, 2009. 222 p. (New Dimensions in Computers and Composition).
12. Rice J. *The Rhetoric of Cool : Composition Studies and New Media* / foreword by Gregory L. Ulmer. Illinois : Southern Illinois University Press, 2007. 208 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Розділ 1. Саунд-арт

1. История саунд-арта : симфония улиц, звуковые скульптуры и музыка сердечных ритмов. URL : <https://theoryandpractice.ru/posts/9417-sound-art> (дата звернення: 12.06.2019).
2. Amazing Resonance Experiment! URL : <https://www.youtube.com/watch?v=wwJAgUBF4w> (дата звернення: 15.06.2019).
3. Cinematic Synthesis : Creating Hans Zimmer Style Sounds. URL : https://www.youtube.com/watch?v=e-y_F4sv6fA (дата звернення: 13.06.2019).
4. Christoph Cox. History of Sound Art. URL : https://www.youtube.com/watch?v=hh_5_CAU5XY (дата звернення: 11.06.2019).
5. How Sound Works (In Rooms). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=JPYt10zrcIQ> (дата звернення: 10.06.2019).
6. In The Ocean (A Film About The Classical Avant Garde). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=h0NwiTHIhGM> (дата звернення: 18.06.2019).
7. Liliane Lijn. 'I Want People to See Sound' / Artist Interview / TateShots. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=fGGQb2jrVIQ> (дата звернення: 17.06.2019).
8. Meet the Sonic Artist Making Music with Plants : Sound Builders. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=wYU18eiiFt4> (дата звернення: 17.06.2019).
9. The Magic of Making Sound. URL : https://www.youtube.com/watch?v=UO3N_PRIgX0 (дата звернення: 16.06.2019).
10. The Rise of Experimental Music in the 1960s documentary. URL : https://www.youtube.com/watch?v=nKPFggCNt_o (дата звернення: 15.06.2019).

11. Zimoun : Compilation Video 3.6. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=4n7LNy13l04> (дата звернення: 19.06.2019).
12. 12 Sound Artists Changing Your Perception of Art. URL : <https://news.artnet.com/art-world/12-sound-artists-changing-perception-art-587054> (дата звернення: 13.06.2019).

Розділ 2. Мова і медіа

1. Как быстро подготовит речь, дикцию перед интервью. URL : <http://www.khorkin.com/.../73-kak-bystro-podgotovit-rech-dikciyu-pered-intervyu-na-televidenii> (дата звернення: 10.06.2019).
2. Культура і техніка мовлення в телерадіожурналістиці. URL : <http://www.journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=306> (дата звернення: 10.06.2019).
3. Логіко-емоційна виразність читання. Партитура. URL : http://www.dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0839&T (дата звернення: 12.06.2019).
4. Методика постановки голосу. URL : <http://www.ukrbukva.net/34228-Metodika-postanovki-golosa.html> (дата звернення: 10.06.2019).
5. Методика роботи над усвідомленістю і виразністю читання. URL : http://www.stud.com.ua/.../metodika_roboti_usvidomlenistyu_viraznistyu (дата звернення: 15.06.2019).
6. Мова театру. URL : <http://www.74178953.blogspot.com/> (дата звернення: 10.06.2019).
7. Наголос в українській мові, його види. роль наголосу. URL : <http://www.subject.com.ua/textbook/mova/10klas/24.html> (дата звернення: 15.06.2019).
8. Ораторське мистецтво, ораторська майстерність. URL : <http://www.masterlev.com.ua/> (дата звернення: 10.06.2019).
9. Орфоепія і культура мовлення. URL : <http://www.pidruchniki.com/1298010840537/.../orfоепія> (дата звернення: 12.06.2019).
10. Орфоепія української мови. Орфоепічна норма // Студопедія. URL : http://www.studopedia.com.ua/1_19490_orfоепія-ukrainskoi-movi-orf... (дата звернення: 16.06.2019).
11. Рідна мова : Норми наголошування. URL : <http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna.../index.php?> (дата звернення: 17.06.2019).
12. Скоромовки для дикції на кожний / Кафедра мови засобів масової комунікації. URL : <https://www.uk-ua.facebook.com/.../posts/717815478338760> (дата звернення: 13.06.2019).
13. Тренінгова технологія постановки професійного дихання. URL : <http://www.dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/.../Lymarenko.pdf> (дата звернення: 10.06.2019).
14. Упражнение по технике речи «Гекзаметр» // Обучение риторике. URL : <http://www.centri-zlatoust.ru/index.php?name=encyclopediya&id=18> (дата звернення: 12.06.2019).
15. Чітка дикція / Онлайн-бібліотека Товариства «Вартова башта». URL : <https://www.wol.jw.org/uk/wol/d/r15/lp-k/1102001071> (дата звернення: 17.06.2019).
16. ILkiv School : Скоромовки – найкращий тренер для розвитку. URL : <https://www.facebook.com/.../videos/1253406521443046/> (дата звернення: 13.06.2019).